

عنوان مقاله:

مطالعه ی ارتباط «اساطیر ترکی- مغولی» با نقش «کوه» نگاره های شاهنامه ی دموت و جامع التواریخ (با رویکرد نشانه شناسی فرهنگی)

محل انتشار:

دو فصلنامه هنرهای صناعی اسلامی، دوره 4، شماره 2 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

منصور حسین پور میزاب - Tabriz Islamic Art University

مهدی محمدزاده - Tabriz Islamic Art University

الله شکر اسداللهی - University of Tabriz

خلاصه مقاله:

در اکثر پژوهش‌های صورت گرفته در ارتباط با نگارگری ایلخانی و به طور مشخص شاهنامه‌ی بزرگ و جامع التواریخ، روایت‌های وابسته به نگاره‌ها، به عنوان محور اصلی تحلیل در نظر گرفته شده است. این موضوع، درک دقیق نشانه‌های موجود در نگاره‌ها را با مشکل روبرو ساخته است. چراکه شاهنامه‌ی فردوسی به عنوان متن وابسته به گفتمان ایرانی و جامع التواریخ به عنوان متن مربوط به گفتمان ایلخانی با نسخه‌های مصور شاهنامه (دموت) و جامع التواریخ، یکی نیستند. در واقع شاهنامه‌ی مصور دموت و نسخه‌ی مصور جامع التواریخ، متون هنری با محوریت زبان تصویر و متعلق به گفتمان «نگارگری ایلخانی» هستند. تحلیل نگاره‌های نسخ مصور، باید بر اساس سپهر نشانه ای «نگارگری ایلخانی» صورت بگیرد؛ آن سپهر نشانه‌ای که روایت‌های شاهنامه و جامع التواریخ به عنوان «نم‌متن» را یا به صورت مستقیم و با سازوکار ترجمه‌ی بینانسان‌های و یا با عبور دادن از فیلتر فرهنگ ترکی- مغولی و از طریق ترجمه‌ی بینافرهنگی وارد «متن» تصویری خود کرده است. هدف از این پژوهش، مطالعه‌ی آن دسته از نشانه‌های مربوط به «کوه» در منتخبی از نگاره‌های شاهنامه‌ی دموت و جامع التواریخ است که با سازوکار ترجمه‌ی بینافرهنگی از سپهر نشانه‌ای ترکی- مغولی وارد سپهر نشانه‌ای نگارگری ایلخانی شده‌اند. این پژوهش با رویکرد نشانه‌شناسی فرهنگی یوری لوتمان و به روش توصیفی- تحلیلی انجام شده است. اصلی‌ترین یافته‌ی پژوهش حاضر این است که «کوه» در نگاره‌های مذکور تحت تاثیر تحت تاثیر اساطیر و اعتقادات ترکی- مغولی قرار داشته و به عنوان پناهگاه قهرمانان، دربردارنده ی روح آفرینش‌گری، محل دفن بزرگان سیاسی و دینی، مکان دسترسی به تنگری و گفتگو با او، محور ارتباطی و گذرگاه ورود به عالم دیگر (بالا) نمایان می‌گردد.

کلمات کلیدی:

., Cultural Semiology, The Great Mongol Shahnama, Ilkhanid Era, Jami al-Tavarikh, Mountain

نشانه شناسی فرهنگی، شاهنامه ی بزرگ، ایلخانی، جامع التواریخ، کوه.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1230240>

